

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering houdende de vergunningsvoorwaarden en de subsidieregeling van gebruikersverenigingen met informatieloket voor personen met een handicap en gebruikersverenigingen met informatieloket voor collectieve overlegorganen

Principiële goedkeuring

Bijlagen:

- het principiële goed te keuren ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering van de Vlaamse Regering houdende de vergunningsvoorwaarden en de subsidieregeling van gebruikersverenigingen met informatieloket voor personen met een handicap en gebruikersverenigingen met informatieloket voor collectieve overlegorganen;
- het advies van de Inspectie van Financiën van 7 november 2018;
- het begrotingsakkoord dat verleend werd op 4 december 2018.

1. INHOUDELIJK

1.1. Aanleiding

Op 28 februari 2018 hield het Vlaams Platform van verenigingen van personen met een handicap (VGPH, geregeld met toepassing van Titel III van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 maart 2006 betreffende de regie van de zorg en bijstand tot sociale integratie van personen met een handicap en betreffende de erkenning en subsidiëring van een Vlaams Platform van verenigingen van personen met een handicap) op te bestaan. Als gevolg van die stopzetting moet de werking van het VGPH niet langer gesubsidieerd worden.

Het VGPH gaf aan dat ze signalen ontving dat er veel personen met een vermoeden van een handicap, die dus potentieel nood hebben aan ondersteuning door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH), baat zouden hebben aan een vorm van trajectbegeleiding op het moment dat zij nog geen VAPH-ondersteuning krijgen.

De diensten Ondersteuningsplan (Besluit van de Vlaamse Regering van 30 september 2011 betreffende de erkenning en subsidiëring van diensten Ondersteuningsplan en een mentororganisatie voor het voortraject van personen met een handicap) en de diensten maatschappelijk werk van de mutualiteiten begeleiden personen met een (vermoeden van) handicap in het voortraject, dus vóór het indienen van een aanvraag bij het VAPH, om aan vraagverheldering te doen en na te gaan op welke wijze de ondersteuning van de zorgvrager zo inclusief mogelijk georganiseerd kan worden, en begeleiden personen met een handicap op hun verzoek of op verzoek van het agentschap bij de opmaak van een ondersteuningsplan persoonsvolgende financiering. De diensten Ondersteuningsplan gebruiken daarvoor de methodiek van hun mentororganisatie, een methodiek die een niet onbelangrijke tijdsduur vereist.

Personen met een (vermoeden van) handicap hebben dikwijls meer nood aan onmiddellijke praktische informatie en bijstand om een antwoord te vinden op hun zorgvragen. Deze personen gaan dikwijls op zoek naar verenigingen voor mensen met een gelijkaardige problematiek, en komen dan uit bij de gebruikersorganisaties om een antwoord op hun vragen te krijgen.

Gebruikersverenigingen zijn organisaties, uitgaande van verschillende geledingen, die personen met een handicap vertegenwoordigen. Het kan gaan om organisaties die zich openstellen voor alle personen met een handicap (bv VFG (Vlaamse Federatie van Gehandicapten) en KVG (Katholieke Vereniging Gehandicapten), soms voor een specifieke doelgroep (bv ALS-liga voor Amyotrofische Lateraal Sclerose, Autistem, enz.).

Gebruikersverenigingen kunnen personen met een (vermoeden van) handicap wegwijs maken in de verschillende mogelijkheden (Basisondersteuningsbudget, Rechtstreeks Toegankelijke Hulp, Persoonsvolgend budget,,...) en de administratieve stappen die ze eventueel moeten ondernemen.

De gebruikersverenigingen hebben een uitgebreide kennis van het zorgaanbod, wat een cruciale rol kan spelen in het opstellen van een ondersteuningsplan. Zij kunnen in staat zijn om het gepaste aanbod voor te stellen zodat de persoon met een handicap zijn ondersteuning kan organiseren zodat dit voor hem een antwoord is op zijn zorgvragen. Gebruikersverenigingen kunnen bv. personen met een handicap of een vermoeden van handicap helpen met het vinden van de door het VAPH erkende diensten en erkende voorzieningen waar ze rechtstreeks toegankelijke hulp kunnen krijgen.

Gebruikersverenigingen kunnen bijvoorbeeld de persoon met een handicap of vermoeden van handicap helpen met het zoeken en vinden van de gepaste combinatie van ondersteuningsvormen (verblijf, begeleiding aan huis of dagopvang) bij erkende of vergunde voorzieningen en diensten van het VAPH voor niet rechtstreeks toegankelijke ondersteuning.

Gebruikersverenigingen kunnen ook de personen met een handicap, die beroep doen op ondersteuning van een vergunde zorgaanbieder, of hun vertegenwoordigers en context, bijstaan in het uitoefenen van hun rechten en plichten, vervat in het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2011 houdende de algemene erkenningsvoorwaarden en kwaliteitszorg van voorzieningen voor opvang, behandeling en begeleiding van personen met een handicap. De bijstandsorganisaties, vergund en gesubsidieerd met het besluit van de Vlaamse Regering van 11 december 2015 houdende de vergunningsvoorwaarden en de subsidieregeling van bijstandsorganisaties om budgethouders bij te staan in het kader van persoonsvolgende financiering, hebben een specifieke opdracht om de personen met een handicap bij te staan wat betreft de besteding van het budget, en niet hun rechten en plichten die vervat zijn in het besluit van 4 februari 2011.

De collectieve overlegorganen bij de vergunde zorgaanbieders of de multifunctionele centra voor minderjarige personen met een handicap, die woonondersteuning bieden (Hoofdstuk 5, Afdeling 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2011), hebben als specifieke opdrachten: advies te vragen of uit te brengen over aangelegenheden die de verhouding tussen voorziening en de gebruikers of hun vertegenwoordigers aangaan; met de collectieve overlegorganen is voorafgaand overleg is verplicht voor wijzigingen aan de collectieve rechten en plichten, belangrijke wijzigingen in de algemene woon- en leefsituatie, wijzigingen in het concept van de voorziening, wijzigingen van de woon- en leefkosten; een afgevaardigde van het collectief overlegorgaan wordt als waarnemer uitgenodigd op de vergaderingen van de raad van bestuur van de inrichtende macht van de voorziening, voor de bespreking van die aangelegenheden die betrekking hebben op de voorziening; het collectief overlegorgaan kan, in naam van de gebruikers, klachten die over meer dan één gebruiker gaan, en die de gebruikers niet in persoonlijke naam bij de voorziening willen indienen, schriftelijk indienen bij de leidend ambtenaar van het VAPH.

Het is belangrijk dat de mensen die deze taken willen uitoefenen in een collectief overlegorgaan daarvoor ondersteuning krijgen.

Het is onduidelijk hoe groot deze nood aan trajectbegeleiding is en in welke mate deze daadwerkelijk wordt opgenomen. Dit uitklaren is wenselijk. Daarom lijkt het ons aangewezen dat een beperkt aantal gebruikersverenigingen en een

samenwerkingsverband van gebruikersverenigingen, de nood aan deze trajectmatige ondersteuning zou in kaart brengen en er ook reeds een antwoord op bieden.

1.2. Inhoud

Met voorliggende ontwerp van besluit willen we in de eerste plaats 3 gebruikersverenigingen vergunnen en subsidiëren die een informatieloket opzetten voor personen met een (vermoeden van) handicap. Deze gebruikersverenigingen moeten elk een aanzienlijk deel van de personen met een (vermoeden van) handicap vertegenwoordigen. Daartoe wordt als criterium het ledenaantal bepaald op 10.000. Omdat slechts een beperkt aantal gebruikersverenigingen, gezien de eerder beperkte doelgroep waartoe ze zich richten, een groot ledenaantal hebben, wordt de mogelijkheid voorzien dat verschillende kleinere gebruikersverenigingen zich verenigen in een samenwerkingsverband om voor hun doelgroepen een informatieloket op te zetten.

De gebruikersverenigingen met informatieloket hebben als opdracht en taken:

- het opzetten of continueren van een loket voor personen met een handicap of vermoeden van een handicap, met als doel hen wegwijs te maken in het zorglandschap, de verschillende wijzen van financiering van zorg en ondersteuning, zoals de rechtstreeks toegankelijke hulp voor personen met een handicap, het basisondersteuningsbudget, het budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, en de administratieve stappen die daartoe moeten genomen worden;
- het in kaart brengen van de nood aan deze ondersteuning in het voortraject door het verrichten van volgende registraties:
 - registratie van het aantal ontvangen vragen;
 - registratie van de aard van de ontvangen vragen;
 - registratie van het aantal individuele vraagstellers;
 - registratie van de gebruikte methodiek.

In de tweede plaats willen we gebruikersverenigingen vergunnen en subsidiëren die personen met een handicap, die beroep doen op ondersteuning van een vergunde zorgaanbieder of multifunctioneel centrum voor minderjarige personen met een handicap, of hun vertegenwoordigers en context, bijstaan in het uitoefenen van hun rechten en plichten, vervat in het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2011 houdende de algemene erkenningsvoorwaarden en kwaliteitszorg van voorzieningen voor opvang, behandeling en begeleiding van personen met een handicap. Zij kunnen in het bijzonder bijstand verlenen aan die personen met een handicap, of hun vertegenwoordigers of context, die deel uitmaken van de collectieve overlegorganen bij de vergunde zorgaanbieders of multifunctionele centra die residentiële ondersteuning bieden.

De gebruikersverenigingen met informatieloket voor collectieve overlegorganen hebben dan ook de specifieke opdracht:

- het opzetten of continueren van een loket voor de collectieve overlegorganen met als doel de leden van de collectieve overlegorganen te informeren en bij te staan wat betreft de rechten en plichten van de personen met een handicap, vermeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2011 betreffende de algemene erkenningsvoorwaarden en kwaliteitszorg van voorzieningen voor opvang, behandeling en begeleiding van personen met een handicap, de personen met een handicap wegwijs te maken in het zorglandschap en de verschillende wijzen van financiering van zorg en ondersteuning, zoals het basisondersteuningsbudget, de besteding van het budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en de administratieve stappen die daartoe moeten genomen worden;
- het in kaart brengen van de nood aan deze ondersteuning in het voortraject door het verrichten van volgende registraties:
 - registratie van het aantal ontvangen vragen;
 - registratie van de aard van de ontvangen vragen;
 - registratie van de gebruikte methodiek.

Voor de subsidiëring zal een onderscheid gemaakt worden tussen de gebruikersverenigingen met informatieloket voor collectieve overlegorganen die meer dan

75 collectieve overlegorganen informeren en bijstaan en zij die minder dan 75 collectieve overlegorganen informeren en bijstaan. De eersten zullen een jaarlijkse subsidie ontvangen van 100.000 euro. De tweede zullen gedurende maximaal 3 jaar een subsidie van 50.000 euro ontvangen. Na die periode van 3 jaar moeten zij kunnen doorgegroeid zijn naar een gebruikersvereniging die ook meer dan 75 collectieve overlegorganen informeren en bijstaan.

De verschillende gebruikersverenigingen worden vergund voor een periode van 3 jaar. Voor het einde van die periode van 3 jaar, uiterlijk op 30 juni 2021, zal dit besluit geëvalueerd worden met de daarvoor bevoegde adviesorganen van het agentschap.

1.3. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1 bevat de definities van de gehanteerde begrippen in het besluit en behoeven geen verdere toelichting.

Artikel 2 bepaalt de vergunningsvoorwaarden voor een gebruikersvereniging met informatieloket.

In paragraaf 1 worden de vergunningsvoorwaarden bepaald voor de gebruikersverenigingen die een groot aantal leden hebben. Om het aantal leden aan te tonen houdt de gebruikersvereniging een ledenlijst ter beschikking voor het agentschap en Zorginspectie. Er worden maximaal 3 gebruikersverenigingen met informatieloket vergund.

In paragraaf 2 wordt de regeling uitgewerkt voor een samenwerkingsverband van gebruikersverenigingen met een beperkter ledenaantal. Het samenwerkingsverband kan ofwel gezamenlijk een overkoepelende vereniging zonder winstoogmerk oprichten, ofwel een gebruikersvereniging, opgericht als een privaatrechtelijke vereniging met rechtspersoonlijkheid waarvoor het bij wet verboden is hun leden een vermogensvoordeel te bezorgen, aanduiden die in hun naam de vergunning aanvraagt.

Artikel 3 bepaalt de vergunningsvoorwaarden voor een gebruikersvereniging met informatieloket voor collectieve overlegorganen. Er worden maximaal twee gebruikersverenigingen met informatieloket voor collectieve overlegorganen vergund.

Artikel 4 bepaalt in paragraaf 1 en 2 de wijze waarop een vergunning kan aangevraagd worden. Een vergunning wordt beperkt tot 3 jaar. Paragraaf 3 regelt hoe een verlenging van vergunning kan gevraagd worden. Minimum een jaar voor het verstrijken van de vergunning, dient een gebruikersvereniging een aanvraag tot verlenging van de vergunning in.

Artikel 5 bepaalt in het eerste lid dat de vergunde gebruikersverenigingen met een informatieloket op basis van de respectieve registraties, vermeld in artikel 7 en 9 beleidsaanbevelingen kunnen formuleren in het inhoudelijk jaarverslag, vermeld in artikel 13, tweede lid.

In het tweede lid wordt bepaald dat in de gevallen dat personen met een handicap vragen stellen die behoren tot de opdracht van de bijstandsorganisaties, zij de vraagsteller doorverwijzen naar de bijstandsorganisaties.

Artikel 6 bepaalt de opdracht voor de gebruikersverenigingen met informatieloket voor personen met een handicap en behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 7 bepaalt de specifieke taken met betrekking tot de te verrichten registraties voor de gebruikersverenigingen met informatieloket voor personen met een handicap en behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 8 en 9 bepalen hetzelfde voor de gebruikersverenigingen met informatieloket voor collectieve overlegorganen.

Artikel 10 bepaalt de jaarlijkse subsidies. De jaarlijkse subsidie voor een gebruikersvereniging met informatieloket voor personen met een handicap met veel leden, vermeld in artikel 2, paragraaf 1, bedraagt 100.000 euro.

De jaarlijkse subsidie voor een samenwerkingsverband van gebruikersverenigingen met informatieloket voor personen met een handicap met minder leden, vermeld in artikel 2, paragraaf 2 bedraagt 150.000 euro.

De jaarlijkse subsidie voor een gebruikersvereniging met informatieloket voor collectieve

overlegorganen die aantoonbaar aan minstens 75 collectieve overlegorganen informatie en bijstand te verlenen, bedraagt 100.000 euro.

De jaarlijkse subsidie voor een gebruikersvereniging met informatieloket voor collectieve overlegorganen die aan minder dan 75 collectieve overlegorganen informatie en bijstand verleent, bedraagt 50.000 euro (vijftigduizend euro). Deze jaarlijkse subsidie kan gedurende maximaal drie opeenvolgende jaren toegekend worden. Na deze periode van drie jaar moet deze gebruikersvereniging ook aan minstens 75 collectieve overlegorganen informatie en bijstand verlenen.

De bedragen zullen jaarlijks aangepast worden aan de afgevlakte gezondheidsindex. In paragraaf 3 wordt bepaald dat het subsidiebedrag jaarlijks door de Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen, herzien kan worden naar aanleiding van begrotingsmaatregelen in het kader van het algemeen begrotingsbeleid of als de gebruikersverenigingen met informatieloket de opdrachten en taken niet overeenkomstig de respectieve bepalingen uitvoeren.

Artikel 11 bepaalt dat jaarlijks een voorschot van 80% zal uitbetaald worden voor het einde van het eerste kwartaal en dat het saldo zal vereffend worden uiterlijk 3 maanden na het voorleggen van het inhoudelijk jaarverslag en financieel verslag, vermeld in artikel 13.

Artikel 12 bepaalt dat de voormelde subsidie minstens voor 75% aangewend moet worden voor personeelskosten. Indien de gebruikersvereniging geen 75% van de subsidie kan aantonen als personeelskosten moet ze het verschil tussen de bewezen uitgaven voor personeel en 75% terugbetalen aan het agentschap. Binnen de gebruikersverenigingen worden veel taken opgenomen door vrijwilligers. Het inschakelen van vrijwilligers brengt ook kosten met zich mee, die niet verantwoord kunnen worden als personeelskosten. Daarom wordt in het tweede lid bepaald dat onder personeelskosten ook worden verstaan de kosten verbonden aan het inschakelen van vrijwilligers voor de uitvoering van de opdrachten.

Artikel 13 bepaalt het ogenblik van indienen en de inhoud van het financieel jaarverslag en inhoudelijk jaarverslag dat de gebruikersverenigingen moeten indienen ter verantwoording van de aanwending van de subsidies op 30 juni.

Artikel 14 bepaalt dat uiterlijk 30 juni 2021, op basis van de registraties aangeleverd door de gebruikersverenigingen, de bepalingen van dit besluit zullen geëvalueerd worden. Indien de evaluatie daartoe aanleiding geeft, kan deze regeling bestendig worden.

Artikel 15 heft de ministeriële besluiten op waarbij 3 gebruikersverenigingen reeds voor de periode van 1 jaar en met ingang op 1 september 2018 een subsidie kregen met dezelfde opdrachten en taken. Het voorliggend ontwerp van besluit maakt deze regelingen niet langer nodig. In het tweede lid wordt bepaald dat de afrekening van de subsidies verleend met toepassing van de ministeriële besluiten pro rata het aantal maanden dat de respectieve besluiten uitwerking hadden worden afgerekend.

Artikel 16 regelt de afrekening van de subsidies van de ministeriële besluiten die met artikel 15 opgeheven worden.

Artikel 17 bepaalt de inwerkingtreding van het besluit op 1 januari 2019.

Artikel 18 behoeft geen toelichting.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Met toepassing van Titel III van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 maart 2006 betreffende de regie van de zorg en bijstand tot sociale integratie van personen met een handicap en betreffende de erkenning en subsidiëring van een Vlaams Platform van verenigingen van personen met een handicap, erkende en subsidieerde het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap het Vlaams Platform van verenigingen van personen met een handicap. Hiervoor werd recurrent 677.000€ voorzien op GH0-AGGD2RE-WT AGG113.

Met toepassing van dit besluit wordt gesubsidieerd:	
a) 2 gebruikersverenigingen met informatieloket: 2x 100.000	200.000,00 €
b) 1 samenwerkingsverband met informatieloket: 1x 150.000	150.000,00 €
c) 1 gebruikersvereniging met informatieloket voor collectieve overlegorganen meer dan 75 collectieve overlegorganen: 1x 100.000	100.000,00 €
d) 1 gebruikersvereniging met informatieloket voor collectieve overlegorganen minder dan 75 collectieve overlegorganen: 1x 50.000	<u>50.000,00 €</u>
Totaal	500.000,00 €

Indien de gebruikersvereniging met informatieloket voor collectieve overlegorganen met minder dan 75 collectieve overlegorganen ook meer dan 75 collectieve overlegorganen informatie en bijstand verleent, zal de **maximale subsidiekost** **550.000,00 €** bedragen.

Beschikbaar bedrag **577.000,00 €**

Op 28 februari 2018 hield het Vlaams Platform van verenigingen van personen met een handicap op te bestaan zodat de werking ervan niet langer gesubsidieerd moet worden. Van die recurrente middelen, 677.000 € wordt 550.000 euro jaarlijks gereserveerd voor het subsidiëren van de vergunde gebruikersverenigingen met een informatieloket.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 7 november 2018.

Het subsidiebedrag kan jaarlijks door de Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen, herzien worden naar aanleiding van begrotingsmaatregelen in het kader van het algemeen begrotingsbeleid of als de gebruikersverenigingen met een informatieloket de opdrachten en de taken, vermeld in hoofdstuk 4, niet overeenkomstig de vermelde bepalingen uitvoeren.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 4 december 2018 onder voorwaarde dat de budgettaire inpasbaarheid gegarandeerd wordt.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het ontwerp van besluit heeft geen effect op de personeelsformatie noch op het personeelsbudget.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2018/484 van 8 november 2018.

Het betreft hier regelgeving met geen of zeer weinig inhoudelijke effecten. De opmaak van een RIA is dus niet nodig.

Het ontwerp van besluit heeft geen impact op de het volume van de administratieve lasten.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de vergunningsvoorwaarden en de subsidieregeling van gebruikersverenigingen met informatieloket voor personen met een handicap en gebruikersverenigingen met informatieloket voor collectieve overlegorganen;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen, te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Jo VANDEURZEN